

**saqarTvelos garemosa da bunebrivi resursebis
dacvis saministro
MINISTRY OF ENVIRONMENT AND NATURAL RESOURCES PROTECTION OF GEORGIA**

saqarTvelo, 0114, Tbilisi, guluas q. 6^a, tel: 272-72-00, 272-72-20 faqsi: 272-72-37

**ეკოლოგიური ექსპერტიზის
დასკვნა პროექტზე**

№ 46

27 აგვისტო 2013 წ.

1. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება – ცემენტის წარმოება.
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი – შპს „ლიდერ ცემენტი“, თბილისი, ვაკე საბურთალოს რაიონი, ალექსანდრე ყაზბეგის გამზ, №34.
3. საქმიანობის განხორციელების ადგილმდებარეობა – ფოთის მუნიციპალიტეტი, ლარნაკას უბანი, ს/კ №04.01.03.714.
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 09.08.2013 წ.
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – შპს „გამა კონსალტინგი“.

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

თვითმმართველი ქალაქ ფოთის მერიის მიერ, ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით, ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილია, შპს „ლიდერ ცემენტი“-ს ცემენტის საწარმოს მშენებლობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.

გზშ-ს ანგარიშის თანახმად:

დაგეგმილი საქმიანობის ობიექტი მდებარეობს ქალაქ ფოთში, ნაბადის უბანი, სამრეწველო ზონის მიმდებარედ. შპს „ლიდერ ცემენტი“ წარმოადგენს 40045 კვ.მ. მიწის ნაკვეთის მესაკუთრეს, რაც დასტურდება საჯარო რეესტრის ამონაწერით (საკადასტრო კოდი №04.01.03.714) და რომელზეც იგეგმება ცემენტის საწარმოს მშენებლობა და ექსპლუატაცია. დაგეგმილი საქმიანობის მიზანია ქალაქ ფოთში კლინკერისაგან ცემენტის წარმოებისა და რეალიზების საწარმოს მშენებლობა წარმოდგენილი პროექტის მიხედვით, გათვალისწინებულია 250 000 ტ/წ (50 ტ/სთ) წარმადობის კლინკერის საფქვაკი წისქვილისა და მისი ფუნქციონირებისათვის საჭირო ინფრასტრუქტურის ობიექტების მოწყობა და ექსპლუატაცია, მათ შორის: საწარმოო შენობა, სილოსები, ნედლეულის საწყობი, სატრანსფორმატორო, ადმინისტრაციული შენობა და ლაბორატორია, საავტომობილო სასწორი, ნედლეულის ბუნკერები, ტრანსპორტიორები, სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების საკანალიზაციო სისტემა და სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობა.

საპროექტო ცემენტის საწარმოს განთავსება დაგეგმილია ქალაქ ფოთში ლარნაკას ქუჩაზე მდებარე სამრეწველოს ზონის მიმდებარედ არსებულ თავისუფალ ტერიტორიაზე, საიდანაც დასავლეთით 150 მეტრის დაშორებით მდებარეობს უახლოესი დასახლებული პუნქტი, ხოლო აღმოსავლეთით გადის გრუნტიანი საავტომობილო გზა და სარკინიგზო ჩიხი, რომელსაც ესაზღვრება სხვადასხვა იურიდიული პირების საკონტეინერო ტერმინალები.

წარმოდგენილი პროექტით, ცემენტის საწარმო წელიწადში იმუშავებს 300 დღე ორცვლიანი სამუშაო გრაფიკით, სადაც თითოეული ცვლის ხანგრძლივობა იქნება 8 საათი, ხოლო მუშა-მომსახურე პერსონალის რაოდენობა შეადგენს 80-90 (ჯამში ორივე ცვლაში მომუშავე) კაცს.

ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშში განხილულია საპროექტო საწარმოს განთავსების რამდენიმე ალტერნატიული ვარიანტი, მათ შორის:

1. საწარმოს მშენებლობა აღმოსავლეთ საქართველოში (ალტერნატივა 1);
2. საწარმოს მშენებლობა დასავლეთ საქართველოში:

2.1 საწარმოს მშენებლობა ქ. ფოთში, ლარნაკას ქუჩაზე მდებარე სამრეწველო ზონის დასავლეთ საზღვარზე არსებულ ტერიტორიაზე (ალტერნატივა 2.1);

2.2 საწარმოს მშენებლობა ქ. ფოთში ფალიაშვილის ქუჩის ჩრდილო-აღმოსავლეთით მდებარე ტერიტორიაზე (ალტერნატივა 2.2).

საწარმოს განთავსების ზემოდ აღნიშნული ძირითადი ალტერნატიული ვარიანტიდან საქმიანობის განმახორციელებლის მიერ უპირატესობა მიანიჭა 2.1 ვარიანტს, რადგან დასავლეთ საქართველოში დღეისათვის ფუნქციონირებს მცირე წარმადობის რამდენიმე კლინკერის საფქვავე ცემენტის საწარმო და შესაბამისად ადგილზე წარმოებული პროდუქცია, ბაზარზე ძალზე მცირე რაოდენობით არის წარმოდგენილი, რაც არ შეიძლება ითქვას ალტერნატივა 1-ში განხილულ საწარმოს აღმოსავლეთ საქართველოში განთავსების შემთხვევაში, გამომდინარე იქიდან, რომ აღმოსავლეთ საქართველოში ფუნქციონირებს რამდენიმე მსხვილი ცემენტის ქარხანა და ბაზარი შედარებით გაჯერებულია ადგილობრივი წარმოების პროდუქციით.

განხილულ იქნა ასევე ქალაქ ფოთში საწარმოს განთავსების ორი ალტერნატიული ვარიანტი (2.1, 2.2), საიდანაც განთავსების ადგილის შერჩევასა უპირატესობა მიენიჭა ლარნაკას ქუჩის სამრეწველო ზონის ტერიტორიას (2.1) შემდეგი გარემოებებიდან გამომდინარე:

- საპროექტო საწარმოს განთავსების ტერიტორია მიეკუთვნება სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის კატეგორიას და წარმოადგენს საქმიანობის განმახორციელებლის საკუთრებას;
- საპროექტო საწარმოს განთავსების ტერიტორიამდე მიდის საავტომობილო გზა და მახლობლად განლაგებულია სარკინიგზო ჩიხი;
- საპროექტო საწარმოს განთავსების საპროექტო ტერიტორიაზე არ არის ხე-მცენარეების ნარგავები;
- საპროექტო საწარმოს ტერიტორია მდებარეობს სამრეწველო ზონაში და უახლოესი საცხოვრებელი ადგილიდან დაცილებულია 150-200 მეტრით.

ქალაქ ფოთში ფალიაშვილის ქუჩის მიმდებარე ტერიტორიაზე საპროექტო საწარმოს განთავსების ალტერნატივაზე (ალტერნატივა 2.1) უარი ითქვა შემდეგი გარემოებებიდან გამომდინარე:

- საპროექტო საწარმოს განთავსების ტერიტორია არ წარმოადგენს საქმიანობის განმახორციელებლის საკუთრებას და საჭიროებს მიწის დანიშნულების კატეგორიის შეცვლას, რაც დამატებით ხარჯებთან არის დაკავშირებული;
- საპროექტო საწარმოს განთავსების ტერიტორია მნიშვნელოვანი მანძილით არის დაცილებული საავტომობილო გზას, სარკინიგზო მაგისტრალსა და უახლოეს ელექტროენერჯის წყაროს;
- საპროექტო საწარმოს განთავსების ტერიტორია მდიდარია მცენარეული საფარით (70-80% დაფარულია ხშირი ტყით);
- საპროექტო საწარმოს განთავსების ტერიტორია უშუალოდ ესაზღვრება ნაზადას ტბას, რაც ზრდის ტბის წყლის ხარისხზე და შესაბამისად აქ მოხინაძრე ბიოლოგიური გარემოზე ნეგატიური ზემოქმედების რისკებს.

ცემენტის საწარმოს ტექნოლოგიური ალტერნატივებიდან უპირატესობა მიენიჭა ცემენტის წარმოების არასრულ ციკლს, რაც ითვალისწინებს კლინკერის

ცემენტის წარმოებას ნედლეულის (კლინკერის) შემოტანით საქართველოს ან საზღვარგარეთის ქვეყნების სხვა საწარმოებიდან. აღნიშნული გადაწყვეტილების მიღება განაპირობა კლინკერის წარმოების პროცესის თანმდევმა ეკოლოგიურმა რისკებმა.

ტექნოლოგიური დანადგარ-მოწყობილობების ალტერნატიული ვარიანტებიდან შერჩეულია მაღალეფექტური ქსოვილიანი (სახელოებიანი) ფილტრები, რომლების გამოსავალზე აირნარევში მტვრის კონცენტრაცია არ აღემატება 30 მგ/მ³-ს.

პროექტის მიხედვით, ძირითადი ნედლეულის - კლინკერისა და სხვა მასალების შემოტანა პირველ ეტაპზე მოხდება საავტომობილო ტრანსპორტით, ხოლო შემდგომ დაგეგმილია სარკინიგზო ხაზის საწარმოს ტერიტორიაზე შეყვანა და ნედლეულის სატრანსპორტო ოპერაციები ძირითადად განხორციელდება სარკინიგზო ტრანსპორტის გამოყენებით.

საწარმოსი კლინკერის ტრანსპორტირება მოხდება ფოთის საზღვაო ნავსადგურიდან, სადაც ნედლეული შემოტანილი იქნება საზღვაო ტრანსპორტით. ცემენტის წარმოებისათვის საჭირო დამხმარე მასალები (თაბაშირი, წიდა და სხვ.) შემოიზიდება ზესტაფონის და ამბროლაურის რაიონებიდან და ქალაქ ქუთაისიდან. საწარმოს ტერიტორიაზე ნედლეულის მისაღები მოედანი და ბუნკერები დაფარული იქნება მსუბუქი კონსტრუქციის გადახურვით.

საწარმოს ეზოს ტერიტორიაზე, შემოსასვლელი ჭიშკრის მიმდებარედ, დამონტაჟდება საავტომობილო სასწორი, ხოლო საწარმოს ტერიტორიაზე შემოტანილი ნედლეულის დასაწყობებისათვის გათვალისწინებულია შესაბამისი ინფრასტრუქტურის მქონე შენობის მოწყობა, სადაც ასევე განთავსდება კაზმის მოსამზადებელი ბუნკერები და ცემენტის წისქვილში მისაწოდებელი ლენტური კონვეიერი.

პროექტის მიხედვით, საწარმოში გათვალისწინებულია ევროკავშირის ქვეყნების წარმოების, 50 ტ/სთ წარმადობის კლინკერის საფქვავის დამონტაჟება. საწარმოში დაგეგმილია 400 და 500 მარკის ცემენტის წარმოება. გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშში მოცემულია ინფორმაცია წარმოების პროცესში სხვადასხვა მარკის ცემენტში კლინკერისა და დანამატების პროცენტული შემცველობების შესახებ.

საწარმოში მიწოდებული ნედლეულის (კლინკერი, წიდა, პუცოლანური ნედლეული, თაბაშირი) შენახვა მოხდება დახურულ საწყობში. ზოგ შემთხვევაში პუცოლანური ნედლეული და თაბაშირი ქარხანას მიეწოდება დიდი ფრაქციის სახით და შეინახება სპეციალურად მოწყობილ გადახურულ ფართობზე. წარმოების პროცესში ხდება ამ მასალის ჩაყრა ჩაქუჩიან სამსხვრევ მანქანაში, სადაც იგი იმსხვრევა 40 მმ-მდე, რის შემდგომაც გადადის საწარმოს ტერიტორიაზე განლაგებულ დახურულ საწყობში.

დახურული საწყობიდან კლინკერი, წიდა, თაბაშირი და პუცოლანური მასალა მიეწოდება წისქვილის კვების სილოსებს დახურული ლენტური ტრანსპორტიორის საშუალებით.

წიდის ტენიანობის გამო (24%-მდე), ხდება მისი გამრობა გაზის საშრობი ღუმელის საშუალებით. საშრობს წიდა მიეწოდება დახურული ლენტური ტრანსპორტიორის მეშვეობით, რის შემდგომაც გამშრალი მასალა გადადის წისქვილის კვების სილოსებში.

საწარმოს კვების სილოსებიდან, ნედლეული მასალა მისი დოზირების შემდეგ, დახურული ლენტური ტრანსპორტიორით მიეწოდება წისქვილს. წისქვილიდან გავლის შემდეგ დამზადებული ცემენტი გადის სეპარაციას დინამიურ სეპარატორში. ცუდად დაფხვნილი ცემენტის ფრაქცია ბრუნდება წისქვილში პნევმოტრანსპორტიორის მეშვეობით. დინამიურ სეპარატორს ცემენტი მიეწოდება ციციხვიანი ელევატორისა და პნევმოტრანსპორტის საშუალებით.

მზა ცემენტის გატანა სილოსებიდან ხდება, როგორც ნაყარი, ასევე დაფასოებული სახით.

ნაყარი სახით, ცემენტის ჩატვირთვა სპეციალურ ავტომანქანებში ხდება სილოსის ქვეშ მოწყობილ სადგომზე. ავტომანქანის ჩასატვირთ სარქველს უერთდება გასაშლელი სახელო. ცემენტშიდის ავზიდან გაფრქვეული ცემენტის მტვერის დაჭერისათვის მოწყობილია ასპირაციული სისტემა, რომელიც მიერთებულია სახელოებიან ფილტრზე, რაც ავტომანქანის ჩატვირთვის პროცესში მინიმუმამდე ამცირებს ცემენტის მტვერის გაფრქვევის სიმძლავრეს.

პროდუქციის დაფასოება ხდება დაფასოების დანადგარში, რომელსაც სილოსების ძირიდან ცემენტი მიეწოდება პნევმოტრანსპორტიორისა და ციციხვიანი ელევატორის მეშვეობით. დაფასოების დანადგარში ცემენტი გადადის კვების ბუნკერში, საიდანაც ხვდება დაფასოების მანქანაში. დაფასოების მანქანის ქვეშ მოწყობილია სპეციალური კოლექტორი, რომელშიც იყრება ზედმეტი ცემენტი. ციციხვიანი ელევატორის მეშვეობით, კოლექტორში დაგროვილი ზედმეტი ცემენტი, ბრუნდება კვების ბუნკერში. მანქანის დატვირთვამდე, პროდუქციით დაფასოებული ტომრები იწმინდება გამწოვი მექანიზმის საშუალებით. დაფასოების უბანზე ასევე მოწყობილია სახელოებიან ფილტრზე მიერთებული ასპირაციული სისტემა.

ცემენტის წარმოების ტექნოლოგიური სქემის ყველა უბანზე მოწყობილ იქნება სახელოებიანი ფილტრებით აღჭურვილი ასპირაციული სისტემა.

ცემენტის ქარხნის ფუნქციონირების პროცესში ატმოსფერული ჰაერის მავნე ნივთიერებათა დაბინძურების ძირითად წყაროებს წარმოადგენენ საწარმოს შემდეგი ტექნოლოგიური უბნები: საწყისი ნედლეულის საწყობი (თაბაშირის სამსხვრევით), წიდის საშრობი, ცემენტის დაფქვის უბანი, მზა პროდუქციის სილოსები, მზა პროდუქციის დაფასოების განყოფილება და ნაყარი ცემენტის ცემენტშიდებში ჩატვირთვის უბანი.

ტექნოლოგიური თავისებურებებიდან გამომდინარე, თითოეული უბნის დანადგარები ასპირაციული ქსელის საშუალებით მიემართება გაწმენდის მაღალი ეფექტურობის მქონე შესაბამის გამწმენდ დანადგარებში (ქსოვილის სახელოებიანი ფილტრები, ნარჩენი კონცენტრაციით < 30 მგ/მ³).

ზემოთაღნიშნულ ყველა ტექნოლოგიურ უბანზე დაპროექტებულია შესაბამისი რაოდენობისა და წარმადობის ფილტრები BF-1, BF-2, BF-3, BF-4, BF-5, BF-6, BF-7, BF-8, BF-9, BF-10, BF-11. დეტალური ინფორმაცია ფილტრების ტექნიკური მახასიათებლების შესახებ მოცემულია გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის დოკუმენტში.

საწარმოს საწყობის უბანზე თაბაშირის, წიდისა და კლინკერის ლენტური ტრანსპორტიორებიდან ნედლეულის მიწოდების ადგილები აღჭურვილია BF-1 ასპირაციული დანადგარით (გაფრქვევის წყარო 1), საშრობი უბანი - BF-2 ასპირაციული დანადგარით (გაფრქვევის წყარო 2), კვების უბანი - BF-3 ასპირაციული

დანადგარით (გაფრქვევის წყარო 3), ცემენტის დაფქვის უბანი - BF-4 (გაფრქვევის წყარო 4) და BF-5 (გაფრქვევის წყარო 5) ასპირაციული დანადგარებით, ცემენტის სილოსების უბანი - BF-6 (გაფრქვევის წყარო 6), BF-7 (გაფრქვევის წყარო 7) და BF-8 (გაფრქვევის წყარო 8) ასპირაციული დანადგარებით, მზა პროდუქციის დაფასოების უბანი - BF-9 (გაფრქვევის წყარო 9) და BF-10 (გაფრქვევის წყარო 10) ასპირაციული დანადგარებით, ხოლო თაბაშირის სამსხვრევი უბანი აღჭურვილია BF-11 (გაფრქვევის წყარო 11) ასპირაციული დანადგარით.

ზემოაღნიშნული 11 გაფრქვევის წყაროდან საწარმოს ფუნქციონირებისას ატმოსფერულ ჰაერში გაიფრქვევა შემდეგი მავნე ნივთიერებები: არაორგანული მტვერი (20-70%-მდე SiO₂-ის შემცველი), ხოლო საშრობი დოლის ექსპლუატაციისას (გაფრქვევის წყარო 2) არაორგანულ მტვერთან ერთად, დამატებით გაიფრქვევა ბუნებრივი აირის წვის პროდუქტები - აზოტის დიოქსიდი, აზოტის ოქსიდი, ბენზაპირენი და ნახშირბადის ოქსიდი.

მავნე ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიშმა აჩვენა, რომ ობიექტის ექსპლუატაციის შედეგად, ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეული არცერთი ზემოაღნიშნული მავნე ნივთიერების კონცენტრაცია (და არც ჯამური ზემოქმედების მქონე ნივთიერების კონცენტრაცია) არ აჭარბებს ნორმით დადგენილ მის დასაშვებ მნიშვნელობას ობიექტიდან დაშორებულ უახლოეს დასახლებულ პუნქტთან მიმართებაში (150 მეტრი). ამიტომ, მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების მიღებული რაოდენობები კვალიფიცირდება, როგორც ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევები.

საპროექტო საწარმოს ექსპლუატაციისას ხმაურის გავრცელება მოსალოდნელია ტექნოლოგიური ოპერაციების შესრულებით დაკავებული სატრანსპორტო საშუალებებისა და ტექნიკის, ასევე საწარმოს სხვადასხვა დანიშნულების ელექტროძრავების მუშაობის შედეგად.

სატრანსპორტო საშუალებებიდან საწარმოს ტერიტორიაზე იმუშავენ ერთი ავტოდამტვირთველი და ერთი თვითმცლელი მანქანა (ავტოტექნიკა შეასრულებს კლინკერისა და დანამატების საწარმოს ტერიტორიაზე გადაადგილებისა და სადოზატორო ბუნკერებში განთავსების ოპერაციებს). ავტოდამტვირთველის მუშაობისას წარმოქმნილი ხმაურის დონე შეადგენს 85 დბა-ს, ხოლო თვითმცლელი მანქანის მუშაობისას - 88 დბა-ს.

საწარმოში მომუშავე ელექტროძრავები ძირითადად განთავსებულია დახურულ შენობაში, რის გამოც ამ წყაროებიდან შენობის გარეთ გავრცელებული ხმაურის დონეები დაბალი იქნება. ამასთანავე, წარმოდგენილი პროექტით გათვალისწინებულია საწარმოს ტერიტორიის შემოღობვა 1.8 მ სიმაღლის ღობით, რაც მნიშვნელოვნად შეამცირებს საცხოვრებელი ზონის ფარგლებში ხმაურის გავრცელების დონეებს.

ობიექტის სამშენებლო სამუშაოების შესრულების პროცესში საჭირო იქნება მხოლოდ სასმელ-სამეურნეო წყლის გამოყენება, გამოყენებული იქნება ქალაქ ფოთის წყალსადენის წყალი. საწარმოს სამშენებლო სამუშაოები გაგრძელდება 1 წლის განმავლობაში და მშენებლობაზე დასაქმდება 40-50 კაცი. თუ გავითვალისწინებთ, რომ ერთ კაცზე, მოქმედი ნორმატივებით, გათვალისწინებულია 25 ლიტრი სასმელ-სამეურნეო დანიშნულების წყლის გამოყენება დღე-ღამეში, საწარმოს მშენებლობის სამუშაოების შესრულების პროცესში საჭირო წყლის რაოდენობა შეადგენს 437.5 მ³/წ.

საწარმოს ოპერირების ფაზაზე სასმელ-სამეურნეო დანიშნულების წყალმომარაგება განხორციელდება ქალაქ ფოთის ცენტრალური წყალსადენის

ქსელიდან, ხოლო ტექნიკური წყალმომარაგებისათვის საწარმოს ტერიტორიაზე გათვალისწინებულია შახტური ჭის მოწყობა.

ქარხნის ოპერირებისას დასაქმებული მუშა პერსონალის რაოდენობა იქნება 80-90 კაცი, ხოლო საწარმო წელიწადში იმუშავებს 300 დღის განმავლობაში. თუ გავითვალისწინებთ, რომ ერთ კაცზე, მოქმედი ნორმატივებით, გათვალისწინებულია 25 ლიტრი სასმელ-სამეურნეო დანიშნულების წყლის გამოყენება დღე-ღამეში, საწარმოს ოპერირების პროცესში საჭირო წყლის საერთო რაოდენობა შეადგენს 637.5 მ³/წ.

ცემენტის ქარხნის ოპერირების ფაზაზე საწარმოო დანიშნულების წყალი გამოყენებული იქნება ხანძარსაწინააღმდეგო მიზნებისათვის, გაზონების მოსარწყავად, ტერიტორიების მოსარეცხად და ზაფხულის პერიოდში შიდა გზების დასანამად. პროექტის მიხედვით, წლის განმავლობაში საწარმოს მიერ საწარმოო დანიშნულებით გამოყენებული ტექნიკური წყლის საშუალო რაოდენობა იქნება 1150 მ³/წ.

ტექნიკური და ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგებისათვის საწარმოს ტერიტორიაზე მოეწყობა 100-150 მ³ ტევადობის ბეტონის მიწისზედა აუზი.

სამშენებლო სამუშაოების შესრულების ფაზაზე საწარმოს მხრიდან მოსალოდნელია მხოლოდ სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების წარმოქმნა. თუ გავითვალისწინებთ, რომ სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების რაოდენობა იანგარიშება გამოყენებული სასმელ-სამეურნეო წყლის 5%-იანი დანაკარგით, სამშენებლო სამუშაოების შესრულების ფაზაზე წარმოქმნილი ჩამდინარე წყლების რაოდენობა იქნება 415.6 მ³/წ.

საწარმოს ტერიტორიაზე სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების შეგროვება მოხდება ჰერმეტიკულ ამოსანიჩბ ორმოში, საიდანაც გატანილი იქნება ფოთის წყალკანალის სამსახურის მიერ, მასთან გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე.

ისევე როგორც სამშენებლო ეტაპისათვის, საწარმოს ოპერირების ფაზაზე მის ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების რაოდენობა იანგარიშება გამოყენებული სასმელ-სამეურნეო წყლების რაოდენობის 5%-ის დანაკარგის გათვალისწინებით და შეადგენს 605.6 მ³/წ. სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების შეგროვებისათვის პირველ ეტაპზე დაგეგმილია საწარმოს ტერიტორიაზე 50 მ³ ტევადობის ჰერმეტიკული ამოსანიჩბი ორმოს მოწყობა, ხოლო შემდგომში მოეწყობა სატუმბი სადგური, საკანალიზაციო კოლექტორი და ჩამდინარე წყლების გადატუმბვა მოხდება ქალაქის საკანალიზაციო კოლექტორში. საწარმოს ოპერირების პირველ ეტაპზე, სამეურნეო-ფეკალური ამოსანიჩბი ორმოს დაცლა მოხდება ფოთის წყალკანალის სამსახურის მიერ, მასთან გაფორმებული შესაბამისი ხელშეკრულების საფუძველზე.

საწარმოს ოპერირების პროცესში მოსალოდნელია როგორც საყოფაცხოვრებო, ასევე საწარმოო ნარჩენების წარმოქმნა. თუ გავითვალისწინებთ, რომ დღის განმავლობაში საწარმოს ტერიტორიაზე მყოფი პერსონალის რაოდენობა იქნება დაახლოებით 80-90 კაცი, წლის განმავლობაში მოსალოდნელი საყოფაცხოვრებო ნარჩენების რაოდენობა შეადგენს 31,5 მ³. საყოფაცხოვრებო ნარჩენების განთავსება მოხდება საწარმოს ტერიტორიაზე განლაგებულ შესაბამისი მარკირების მქონე კონტეინერებში. საწარმოში დაგროვილი საყოფაცხოვრებო ნარჩენის გატანა მოხდება ქალაქ ფოთის დასუფთავების სამსახურის მიერ.

ცემენტის ქარხნის ოპერირების პროცესში ძირითადად მოსალოდნელია შემდეგი სახისა და რაოდენობის საწარმოო ნარჩენების წარმოქმნა: დაწუნებული და დაზიანებული შესაფუთი ტარა (ცემენტის ტომრები) - 60-70 კგ/წ, სატრანსპორტო და ინდუსტრიული ზეთები - 150-180 ლ/წ, ვადაგასული და მწყობრიდან გამოსული აკუმულატორები - 4-5 ერთეული/წ, სატრასპორტო საშუალებების ნამუშავეარი ფილტრები - 15-20 ერთეული/წ, ლუმინესცენტური ნათურები 40-50 ერთეული/წ, ლაზერული კარტრიჯები 15-20 ერთეული/წ, სალექარში დაგროვილი ლამი 200-250 მ³/წ, განავთობიანებული მყარი ნარჩენები 15-20 კგ/წ. სახიფათო ნარჩენების განთავსებისათვის დაგეგმილია სპეციალური სათავსოს მოწყობა, რომელსაც ექნება მყარი საფარის იატაკი და სავენტილაციო სისტემა. სახიფათო ნარჩენების დასაწყობება მოხდება ჰერმეტიკულ ტარაში, შეფუთულ მდგომარეობაში, სათანადო მარკირებით, რომელზეც აღნიშნული იქნება ნარჩენის დასახლება, როდენობა, საშიშროების კლასი, შეფუთვის თარიღი და პასუხისმგებელი პირის ვინაობა. საწარმოს ტერიტორიიდან სახიფათო ნარჩენების გატანა და შემდგომი გაუვნებლობა მოხდება ამ საქმიანობაზე სათანადო ნებართვის მქონე კონტრაქტორი ორგანიზაციის მეშვეობით.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარების შედეგად დადგენილი პირობები ასახულია წინამდებარე დასკვნის III თავში.

III. პირობები

შპს „ლიდერ ცემენტი“-ს ხელმძღვანელობა ვალდებულია:

1. უზრუნველყოს მშენებლობისა და ოპერირების ფაზებში საქმიანობის განხორციელება გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშით წარმოდგენილი სქემისა და გარემოზე შესაძლო ნეგატიური ზემოქმედების შესამცირებელი ღონისძიებების დაცვა;
2. უზრუნველყოს „ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტში“ წარმოდგენილი გამოყოფის და გაფრქვევის წყაროების, ასევე აირმტვერდამჭერი მოწყობილობების პარამეტრების დაცვა და დადგენილი ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების შესრულება;
3. საწარმოს ოპერირების დაწყებამდე გარემოზე ზემოქმედების ანგარიშში მითითებული „BF“ ფილტრების ტექნიკური პარამეტრების საპასპორტო მონაცემების სამინისტროში წარმოდგენა;
4. სანიაღვრე წყლების შეკრების მიზნით უზრუნველყოს საწარმოს ტერიტორიაზე სალექარების (სასედიმენტაციო გუბურების) მოწყობა და საწრეტ არხში ჩასაშვები გაწმენდილი წყლის ხარისხის კონტროლი;
5. უზრუნველყოს საწარმოში წარმოქმნილი სახიფათო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენების სეპარირებული შეგროვება, აღრიცხვა, დროებით უსაფრთხოდ განთავსება და შემდგომი მართვის (გადამუშავება, გაუვნებლება ან განთავსება) მიზნით სათანადო გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მქონე ორგანიზაციაზე გადაცემა;
6. უზრუნველყოს ოპერირების დაწყებამდე ხმაურის დონის გაზომვების ჩატარება საცხოვრებელი ზონის საზღვართან და დაშვებული ნორმის გადამეტების დაფიქსირების შემთხვევაში, სათანადო ხმაურდამცავი ბარიერის მოწყობა;
7. უზრუნველყოს გარემოსდაცვითი მონიტორინგის წარმოება, გარემოზე ზემოქმედების ანგარიშში წარმოდგენილი გარემოსდაცვითი მონიტორინგის სქემის შესაბამისად

IV. დასკვნა

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით, თვითმმართველ ქალაქ ფოთის მერიის მიერ წარმოდგენილ იქნა შპს „ლიდერ ცემენტი“-ს ცემენტის საწარმოს მშენებლობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში, რომლის საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია წინამდებარე დასკვნის III თავში გათვალისწინებული პირობებით.

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების
დეპარტამენტის უფროსის მოვალეობის
შემსრულებელი

ალექსანდრე პაპუნაშვილი
(სახელი, გვარი)

_____ ბ.ა.
(ხელმოწერა)

